

Tas Latweefchu draugs.

1840. 12 Dezbr.

50ta lappa.

Jaunas sianas.

Is Peterburgas. (6 Dezbr.) Schodeen, augsti zeeniga Keisera wahrda-deenâ, tikke winna wezzakajs dehls, tas krohna-mantineeks, leelwirsts Alek-fanders Nikolajewitsch basnijâ-peh; Kreemu wihses faderrehts ar fawu bruhiti, to prinzeni Maria no Hessen-Darmstattes, kas us preekfchu tiks faukta Maria Alek fandrowna. Us wakkaru wissa Peterburge spihdeja weenâs swezzês.

Sinanz-ministers irr dabujis sannaht, ka lautgan aisleegts, lahfschi nemt us sudraba rubteem, tatschu zilweki atrohdotees, kas mekle wezzus rubtus isdoht par 3 rubteem un 80 kapeikeem, woi 4 rubteem papihra. Tapedz taggad leel fuddinaht, ka tas gluschi teem likkumeem pretti, ka wisseem sudraba rubteem, weenlihdz woi wezzeem, woi jauneem, pehz Keisera paschas paweh-leschanas no imas Juhiti 1839 buhs gelbeht 3 rubtus un 50 kapeikus un ka tee zilweki, kas us preekfchu wehl driihstetohs lahfschi no jauna mekleht eewest, tai bahrgai fohdibai ne isbehgs, kas likkumôs nospreesta.

Is Wahzsemmes. Teiz, ka taggad daschâ mallâ sweestu wairs ne Fehr-nejohht greeschamâs muzzinâs, bet tschetrlantigâs kastitês, kas us tahdu paschu wihsi ar greeschamajeem par Fehrnehm, lihds 50 tukkus garumâ un 30 tukkus plattumâ, istaisitas. Jo effohht atraddis, ka tahdeem tschetrlantigeem trau-keem kreims labbaki un stipraki gahschotees no weena stuhra us ohtru, un ta-pehz sinnams sweests arri agraki paleef gattaws.

Is Jhru semmes. Daudsina taggad ar leelu preeku, ka tur no pehr-naja Oktober lihds scha gadda pa wissam 3,500,000 wahtes spirtus masak effohht dedsinahets, ne lâ tai gaddâ papreekfch. Zaur to tur maise paleef leh-taka, un semmes laudis tatschu arri baggataki. Muitai pa to gaddu sinnams eenahfshana bija lihds 2,800,000 rubt. sudr. masaka, ne fâ preekshajâ gaddâ.

Is Rohmas. Zur laudim wehl ar ween tahda tizziba, ka effohht grehks, kad zilweks ko darra, few woi fargadams woi glahbdams no Pimmibahm un nahwes. Tapedz arri nedf few, nedf saweem behrneem tahs weeglas bakkes leef eepohchteht, un raug' schinni gaddâ lihds 4000 behrni ar niknahm bakkeh m tur irr aishgahjuschi. Lai Deems pasfarga schehligi!

Is Muzorkes pilfata, Seemel-Amerikâ. Rahdas breefmas ir tag-gad wehl brihscham kristitu zilweku starpâ ar nabbaga mohru zilwekeem noteef,

to mums schis stahsts skaidri parahda, kas ne fenn eelsch tahs paschas semmes awihsehnu tikke fuddinahs. Rakstītājs effoht tur patt bijis Sprantschu lohpmannu birschē un raudsijis, ka tur tohs mohru = zilwekus pa uhruppi pahrdewe. Uhrupneeks likke ikkatru papreeksch woi us krehstu woi us galdu kahpt, lai pirzeji winnu jo labbaki warretu apskattih; tad ar skanna balfi isteize, zil wezs tas effoht un ko labbu sinnoht un prohtoht, un nu peenehme pirzeju fohlischanas, ko pats weht ohtru, ir treschu reis, brihscham spranzifki, brihscham enliski isfauze, pirms wehrgu pa wissam tam zilwekam pahrdewe, kas wisswairak par winnu bija fohlis. Zittus pahrdewe par namma = laudim, zittus par ammatneekem un zittadeem strahdneekem. Par wihrischkeem aismakfaja 600 lihds 1200 dahlderus, par seewischkeem 400 lihds 700 dahlderus. Par weenu seewu un winnas dwihnu behrneem aismakfaja 1000 dahlderus. — Ak tawas breefmas! Za kristiti laudis tur darra, dohmadami, ka winneem brihw, zittus zilwekus pahrdohht, kam ahda zittadi isflattahs.

Labs padohms wahrgu laifos.

Deewam schehl! schis gads irr tahds, fur weenumehr waimanas dsird, fur dasch namma = tehws, rohkas schnaugdams, waijazahs: fur scho gadd' pahrtifschannu nems, ta ka ar gohdu warretu istift? Rudsi ne noauga, waffarais ne isdewahs, dahrsu gahjumi ar pa wissam knappi, kartuppeli sapua semmes; — ko seewa un behrni ehdihs? ar ko lohpinus usturrehs? Tahdas behdigas schehlofchanas mallu mallas dsirdamas, bet ne fur ne atskann tas preezigs wahrds: nahz pee mannim, kaimin! es tew palihdseschu! Jo kaiminsch tik patt tufsch scho gadd' irr, ka tas paliga mekletais. — Za nu dasch labs rihds un waffarohs, ar behdahm kuldamees, us to dohma, ka to paschu masumiku, kas tam no labbibas irr, buhs prahtigi wairinah, ka ilgaki warretu istift, un leef gan scho gan to klahht pee maisites zepfchanas, kas warr buht wesselibai flahdehs, un kad tas arr ne buhtu, tatschu ta maisite tik smeekliga ne buhs, ka waijadfign deht spehka un deht wesselibas. Jau Deewam schehl irr dsirdehts, ka pellowas woi schahdas tahdas sahles tohp pee maises mihkles peejauktas, lai tik wairak istaifahs; bet tas naw labbi, jo tahda maise ne spehku dohs, ne wesselibu caupih. Klaufait tapehz labbu padohmu: kahda wezza namma = mahte, zeedama pa dihku dahrsu, fur kartuppeli bij isnemti, un tur pasauligi dauds wahrpusahles (wahrpupes) eeraudsidama, sawa kluffa firdi dohmaja, ka mihtais Debbestehws gan ne par wolti scho fakni raddijis, wisswairak schinni gadda, fur wiffi lauki pahrleeku pilni ar tahm bij, un ta dohmadama pahri faujas salaffijust, tahs labbi noskallo, smalki fagreesch un stipri iskalte, tad meeseri fagruhsch, isstija un no tahm kahdas 2 — 3 faujas itt brangus miltus dabbuja. Patlabban mahjas bij maise eejaukta, tad schi no tahs eejauas, deht prohmes kahda masa blohdina wahrpusahles = miltus peelidama apmihzija, un kad labbi isruhdsis bij, masu kulkusiti iszeppe, un itt smeekligu maisiti atradda. Bet pee tahs masas prohmites tatschu weht ittin drohschi ne warreja sumah, ka tas darbs pa reisi darrams, ta ka pateefigu labbumu no ta warretu dabbuht; tadeht zaur behrneem, tohs mihligi ar ahboleem usflubbinadama, ta likka labbu pulku wahrpupes salaffiht, un kad tahs — ka jau fazzihst, bij noskallotas, fagreestas, iskaltufchas, tad tahs pehz

isfihjafchanas ar mehru apmihzija, prohti tà: us diwi dalkahm eejauas, treschu dalku wahrupufahlesmiltus nendama, un tà nu itt brangu smeckligu maistci iszepe. — Pehz prahtiga wezza daktera spreeschanas arri ne kas sauns, kas wesselibu warretu maitaht pee schihs peelikschanas, un tatschu tohti geldigs schinni wahrgu gaddà, miltu wairoschanas deht. — Tà nu gan pee masumiu isdewehs itt labbi, bet kas leelumà few gribb tahdus miltus taifht, tas lai tà darra: lai tahs wahrupufahles papreesch — kà warredams — labbi ar uhdeni noskallo, un tad farstà rihjà eeserr, un kad labbi iskaltufchas, tahs ar kappatemi fakappa, un ja ne buhtu wehl smalks gan, us dsirnawahm samalk. —

Gan dasch, kam scho gadd' Deews laukus baggatigi swehtijis, dohma: fà tee laudis tà gan warr puhletees, sahlu=maisi ehst! — Bet teem jafakka, fa mums nabbadsineem schè Kursennes augfchu gallà, fur leels truhkums scho gadd' irr, tahds padohms, deht miltu wairoschanas, gan ne buhs smahdejams. — C. Nr.

• Tee diwi nahburgi.

Saimneekam bij diwi nahburgi; weens, ikrihtòs mihligi winnu apmekledams, fazzija:

Strahda, brahlin, gohdigi,
Sawu pelau pataupi,
Efi taifns, un schehligi

Nabbadsinrem palihdsi;
Wissur Deewa peeminni,
Tad tu dshwof laimigi!

Bet ohtrajs nahburgs tur pretti fazzija:

Riht', gan riht' meh's eefahksim,
Riht' pa reisi strahdasim;
Schodeen fnaugsim gultinà,
Salda gahrdà meedfina;

Rihtà rohkas kustesim,
Schodeen frohgà lihgosim;
Darbs naw sakkis, kas aisfreen;
Lai tad riht' irr darba deen'!

Tà arri muhsu saimneeks dohmaja, tapeh; winnam gauschi patikke, fo schis nahburgs fazzija, un winsch ar ween ohtram arbildeja: Eij, leez' man meerà! Riht', gan rihtà eefahksim! darbs naw sakkis, kas aisfreen; lai tad riht' irr darba deen'! — Bet, kahdà laifà tà dshwojis, winnam wairs ne kà ne bij nedf pee rohkas, nedf pee muttes. Mahja bij' tufschà, firds behdiga, tihrumi un dahrsi ne=apkohpti, lohpiu jau gribbeja baddu mirt. Un nahburgs atkal nahze dseedadams: "Riht', gan riht' meh's eefahksim! Schodeen frohgà lihgosim! Darbs naw sakkis, kas aisfreen." — Bet saimneeks arbildeja: "Darbs gan naw aisfrehjis; bet manta un Deewa swehtiba, un gohds un firds meers. Palihdsi nu man to wissu atpakkat dabbuht! Bet nahburgs smeedamees dseedaja winnam pretti: "Riht', gan riht' meh's eefahksim!" — Tad saimneeks ic dufmigi winnu aisdsinne un, ne sinnadams fo eefahkt un kà glahbtees, apmekleja ohtru nahburgu; laifam schis winnu usnems, jeb sinnahs winnam kahdu labbu padohmu doht; bet tas dseedaja ar ween, kà jau fenn:

"Strahda, brahlin, gohdigi,
Sawu mantu pataupi;
Efi taifns, un schehligi

Nabbadsineem palihdsi;
Mihla Deewa peeminni,
Tad tu dshwof laimigi!"

Un saimneeks dohmaja: Gan schis padohms man ne patihk; ohtram nahburgam irr jaukaki, bet arri tufschè wahrdi, ar fo man til peekrahpe ween un gahse nelaimè. — Schim irr bahrgi wahrdi, bet winsch irr taifns un ustizzams. Darri-fim pehz wianna padohma! Un winsch tà darrija, un drihs sawu nahburgu fahze

mihloht un zeenigt; jo tas winnaam flacht bij pee wisseem darbeem un ar winna palihgu mahja driht branga bij apkohpta, tihrumi un dahrsi pa reisi apstrahdati; lohpiint lehze no wehlibas, un pehz kahda laika fainneeks bij baggats wihes, Deewa swehtiba pee winna wissur nahze redsama, un Deewa meers un preeks winnaam bij firdi. — Juhs, miht lassistaji, gan wiffi fainneeka abbus nahburgus pasihsteet, un sinnait, ka weenam wahrds irr: mudriba, un ohtram: Ninkums. Gan mums patihf, lo schis dseed, bet winsch irr krahpneeks, irr saglis, kas muhs apsohg, muhsu dshws eenaidneeks, kas muhs pohsta. Ohtra nahburga perschis gan dascheem ne patihf wis, bet kad tif ar winnu sadraudsejamees, un pehz winna padohma un mahzibas darram, tad rahdahs, kahds labs, ustijzams, lohti zeenis jams draugs un labdarritajs winsch irr. — Winsch irr labs dokters; jo darbs un mudriba spehzina muhsu kausus un usture meesu pee wesselibas. Winsch irr mantu razzejs, jo kad juhs mahju un tihrumus labbi un tikfufchi apkohpfeet, tad arri manta ne truhks, un schkirské buhs spohschi rubli. — Winsch irr spehzigs mahzitajs, kas muhs pasarga no trakkas un negohdigas dshwofchanas; jo pee darba faunas kahribas paleef mallâ un labbi tohp sawalditas; bet kas Ninko, palaischahs

Us blehdibu, beskaunibu,
Un pelnahs kaunu, fohdibu.

Winsch irr mihts engelis, kas mums Deewa swehtibu un winna baggatas dahwanas atneff, jo mudrs strahdneeks Deewam patihf un Deews winnu swehti.

Strahda, brahlin, gohdigi,
Sawu pelnu paraupl,
Efti taifas, un schehtigi

Nabbadsineem palihdsi;
Mihla Deewa peeminni,
Tad tu dshwof laimigi!

—ul—

Sinna, zil naudas 11. Dezember-mehn. deenâ 1840 eeksch Nihges makkaja par daschahm prezzehm.

Makkaja:		Subr. nauda. Rb. R.	Makkaja:		Subr. nauda. Rb. R.
Par			Par		
1 puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	75	1 pohdu (20 mahrzineem) wasfu	7	—
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	20	— tabaka	—	65
— kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3	50	— sweesta	2	50
— ausu	—	80	— dselses	—	75
— firu	1	60	— linnu, frohna	2	—
— rupju rudsu = miltu	1	75	— brakka	1	80
— bihdeletu rudsu = miltu	2	50	— kannepu	—	90
— bihdeletu kweeschu = miltu	4	—	— schkichtu appinu	2	—
— meeschu = putrainu	1	90	— neschkichtu seb prezzes appinu	1	—
— eefala	1	20	— muzzu fitku, eglu muzzâ	7	50
— linnu = sehklas	2	75	— lasdu muzzâ	8	—
— kannepu = sehklas	1	60	— smalkas fahls	4	25
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	— rupjas baltras fahls	4	75
barrotu wehrschu galku, pa pohdu	1	—	— wahti brandwihna, puffedegga	9	—
			— diwdegga	12	—

Trihw drikkelt. No Widssemes General-gubbernementes puffed:
Dr. E. E. Napierky.

Latweefchu drauga

p e e l i f f u m s

pee № 49 un 50.

5 un 12 December 1840.

J a u n a s i n n a .

Is Eirfas draudses, Widsemme. (20tā Oktober.) Ak tawu jauku preezas deeninu, ko schodeen effam swehtijuschi! Bija Lutera, ta dahrga Deewa kalpa, peeminneschanas swehtki, un ta lihds arridsan jaunu dwehsele eeswehtischanas deena, kas par pilnigeem draudses lohzeem tikke peenemtas. No rihta, us basnizu eijsht, deena rahdijahs tumfscha un pakrehfliga, laiks bija apmahzis, leela migla aplahje wiffas weetas; bet lihds ka faule uslehkusi wairak zehlehs, preezadamees ka kahds warrenais pa zellu tezeht, tad winnas gaischums un spihdums miglu uswinneja un dsihtin aisdsinne, un spihdeja ka selts spohschā debbesisplattijumā. Zilweks, kas to riht' apdohmigi us basnizu gabje, no tahs sihmes gan warreja dauds ko mahzitees. Zo ittin ka migla ischkerahs, no faules spihduma waijata, tā patt Deews eesahkumā, kad tumfsiba bij pahr teem dsitumeem, gaismu no tumfsibas schkire, sazzidams: lai gaisma tohp! Un ka migla aiseet no faules apspeesta, tā patt arri grehku tumfsiba sudde, kad Kristus, tad pateefigs gaischums, pasaulē nahje, ka tas praweets Esaijas bij fluddinajis: Zektes, tohpi apgaismota, jo tawa gaisma nahks! Kad zaur muhsu Deewa firdsdibbenigu schehlastibu tas aufeklis no augstibas teem atspihdeja, kas sehdeja tumsumā un nahwesehnā. Bet ta pasaulē ne mihleja to gaischumu, un atkal leela tumfsiba bij pahrnehmusi kristitu tauschu firdi un prahtu; tad tam Kungam eeschehlojahs to tumfschu tauschu un likke teem atkal gaismu uslehkt; winsch suhtija sawu kalpu Martiru Lutera, tizzibas un spehka pilnu, un tas nehme to swezzi, ko Kattotu mahzitaji bij likkuschi appaksch puhru, un likke to us lukturi, ka ta spihdetu wisseem. Tā patt arri muhsu Widsemme tumfsiba aplahje un krehfliba Latweefchu tautu, kamehr Kristus gaischums preeksch 650 gaddeem muhsu mihlā tehwu semmitē atspihdeja. Bet Kattotu mahzitaji, no Wahzsemmes us Widsemmi nahkuschi, ne fluddinaja wis flaidru un pateefigu Kristus mahzibu, bet ar zilweku mahzibahm saw jauku un ar wiffadeem neekeem un mahneem sagahnitu mahzibu; kautini mahzijahs wifadās bildes un swehtus zilwekus peeluhgt un par saweem grehkeem uppurus un dahwanas doht. Sinnams, kristigas tizzibas gaischums bij ka apsehpts un aptumschohts; lai gan muhsu Widsemme kautini pee Kristus draudses bij peeskaitami, tomehr gan driht tahdi paschi tumfschi un elkutizzigi palikke, kahdi papreeksch bijuschi. Bet ka migla ne warr faulei pretti turretees, tā patt arri grehku tumfsiba ne warr waldbht tai firdi, kurrā uslegg ta rihtaswaigsne, kas irr Kristus. Un Deewa wahrds irr ta swezze, kas tumfschā weetā spihd, un to mums buhs wehrā nemt. Scho Deewa wahrdu, kas ilgt passehpts bijis, Luters atkal, gohds Deewam! flaidru un tihru fluddinaja, un nu jau kahdi 300 gaddi pagahjuschi, ka Kristus flaidra mahziba muhsu semmitē sahkuschi isplehstees. Un par peeminneschanu tahs leelas schehlastibas, ko tas Kungs mums zaur sawu kalpu Lutera parahdijis, eeksch wiffahm kristigahm draudsehm, kas pee ewangeliskas Lutera tizzibas pederr, ifgads

atfaldrotas tizzibas swehtkus swehti. Un schohs paschus dahrgus swehtkus schodeen arri muhsu basnizâ swehtija Lirsas un Wellanes draudse, tam Wiffuaugstakam no firde pateifdama, ka mums tas Deewa wahrds, kas tik ilgi passchpts bijis, nu atkal rohka tizzis. Muhsu mahzitais tohs jauneklus, fo schodeen eeswehtija, preeksch altara pamahzija pehz teem Deewa wahrdeem, kas irr lassami Jahna graham. 8, 31, 32, »ja juhs paleekat manna wahrda, tad juhs effat manni ihsteni mahzekki; un juhs to pateesibu faprattiseet, un ta pateesiba juhs atswabbinahs.« Mahzitais jauneklus ta usrunnaja: paleezeet fawa Kunga Jesus wahrda. Juhs sinnat, ka Kristus ewangeliums irr weens Deewa spehks par pestischanu ilkatram, kas tizz; tapehz jo wairak luhgdams luhdsu: paleezeet winna wahrda! Tad ween juhs effat winna ihsteni mahzekki. Turrait pee sewim tahdu prahtu, kahds arri Kristum Jesum bija; kas teizahs eeksch winna paleekohts, tam peenahkabs pascham arridsan ta pate staigagt, itt ka winsch irr staigagis. Bet tee wahrti irr schauri, un schaur tas zelsch, kas us muhschigu dshwibu aiswedd. Tas kahrdinatais, tas wels, staiga apkahrt wiffur, mekledams, kurru tas aprihj. Paschas firde grehziga eekahroschana zekahs; pasauls behrni juhs labbinahs un stubbinahs. Kas juhs tad glahbs? Zits ne kas, ka Deewa wahrds. Bet turklaht effeet nomohda un luhdseet, ka juhs kahrdinaschana ne eekrihtat. Ta, pee ta Kunga wahrda turredamees, juhs buhfeet lihdsigi tam gudram wihram, kas sawu nammu us akmina kalnu ustaisija, un jebshu kahrdinaschanas wehtras puhsch un behdu straumes us jums uslauschahs, tomehr tahs ne spehs juhs pagahst. Tad jums notiks, ka tas Kungs fakka: ta pateesiba juhs atswabbinahs. Kas meefas kahribai kalpo, tas irr grehka kalps; tas ween irr atswabbinahs no grehku faitehm, kas pateesibas gaischumâ staiga, ta Kunga prahtu darridams. Kristus muhs atswabbina; jo winsch muhs atpesti no grehka, no nahwes un no wella warras; fo Deewa dehs atswabbina, tas irr teescham swabbads. Tad nu paleezeet Jesus wahrda, tad juhs pastahweseet eeksch tahs swabbadibas, ar kurru winsch juhs irr atswabbinahs, tad ne tapseet atkal gubstici eeksch kalposchanas juhga ! u. t. pr. Tad wiffa draudse dseedaja muhsu ds. grahamatas 778tu dseefmu. Scho dseefmu Luters pats, swehta drohschuma pilns, irr sabohmajis un dseedajis wiffuleelakas behdas un breefmas. Un teescham, tas Kungs winnam bija par stipru pilli un augstu palihgu. To mahzitais isstahstija sawa sprediki, fo fazzija par Jesus wahrdeem Matt. gr. 24, 35: Debbes un semme subdih, bet manni wahrdi ne subdih. Winsch wiffu draudsi un wiffuwairak tohs jauneklus usstubbinaja, schodeen peeminneht Luteu, to augstiteizam Deewa kalpu, kas mums to Deewa wahrdu irr runnais, un winna tizzibai pakkat dshitees, un to Kungu luhgt, lai tas muhs stiprinatu un usturretetu pastahwigus pee sawa wahrda un eeksch tizzibas lihds pat muhsu gallam, un ka winsch mums dohtu no schehlastibas dauds tizzibas auglus nest un muhsu Pestitaja mahzibai wiffas weetas par gohdu turretees. Tad nu lai mehs flawejam un pateizam tam Kungam, ka tas scho pateesibas leezineeku irr pamohdinahs, un mums zaur to paschu atkal sawu swehtu wahrdu ardeewis, ka tas Deewa wahrds muhs warretu darrigt gudrus us to debbes preeku zaur to tizzibu, kas irr eeksch Kristu Jesu; un lai mehs wiffi ar augstu gohdbihjaschana peeminnam to wihru, kas tanni laika, kad tumfiba wiffu kristigu draudsi apklahje, atkal to Deewa wahrdu sahjis stubbinahst fkaidru. Tas Kungs irr flawejams! Ne weens winna wahrdu ne pagahsihs! Lai gan tas Kungs tahs tumfibas bahrgs israugahs un trakko un pretti reij, Deews teescham sawu draudsi glahbs, tik wahrdu falkoh.

Lai flaudneeki un warreni,
 Wißs karras spehks ta tauna
 Gan eenihstu to wahrbinu,
 Tee tomehr paliks kaunâ. —
 Es tizzu, Deewa wahrds paliks,

Bet semm' un debbes nihzihs,
 Kâ Pehteris mums rakstijis, (1 Peh. 1, 25.)
 Un kâ pats Kristus fakka. (Matt. 24, 35.)
 Lad lai nu smeij, Lai pretti reij
 La pafaul', tahda trakka!

Gan tuwumâ un tahtumâ wehl dauds fehsh tumsumâ un nahwes ehnâ, preeksch meh-
 meem elkeem klannahs, neleetigahm pasakkahm un wiltigahm mahzibahm wairak klausa,
 ne kâ pateefigam Deewa wahrdam; tee staiga eeksch neleetibas fawa prahta, leelijahs
 tahs mahzibas, un ne panahk to spehku, aptumshoti eeksch sapraschanas, sweschi buhdami
 no tahs Deewa dshiwibas, zaur to nesinnaschanu, kas irr eeksch teem.

Uk Deews, mans Rungs! mehß luhdsamees,
 Parahdi shehlastibu
 Teem, kas lihds schim apmalbij'schees
 Ar wilt' un netizzibu;

Kas tew ailsleeds, Un aplam fleeds,
 Ko wiltneeki tohs mahja!
 Dohd' tairnibu teem sinnamu,
 Kas no tew pascha nahja.

41.

S I A N A S

14

ar ewangeliuma mahzeschanu eet paganu semmê.

Dhtrâ sinna: kâ ar to eet Süd-Ufrika-semmê.

(Weidsama datta.)

Zuhli mehnessi, 1737tâ gaddâ, Schmits us Kap semmi nahze. Tur nu zilwe-
 keem bija leelas brishnoschanas, un Ollenderi dauds to pamelfe, dshredami ka effoht
 weens atnahzis, Ottentottus atgreest. Dauds to pahrsmeheje un dohmaja, tas zilweks
 effoht mullis. Tomehr paschu gan labbi usnehme, un drihs wiinnam isdewahs, ka dabbuja
 us weenu weetu noeet, mahjokli pee Ottentotteem tairitees, 15 juhdses no pilssehtas,
 pee Sanderend-uppes. Tee zilweki jau bija ko no tam fadsirdejuschi, un tik lustigi palik-
 kuschi, ka sawu weesi ar musikt fagaibija. Ollandiski mahzedams runnah, winsch ar teem
 warreja farunnatees, un us ne ilgu laiku 18 Ottentotti, wiinnu eemihlejuschi, pee
 wiinna nomettahs, mahjoklus tairidamees. Tur nu winsch eetaisijahs namminu un dahrsu,
 un mahzija zilwekeem semmi strahdah. Pee tam winsch tohs pa wakareem sawahke, Dee-
 wu ar teem dauds luhdse, un farunnadamees ar weenu to rahdija, kas pa wissam waijaga.
 Zilweki reisahm wiinnam teize, ka sirdi juhtoh, ka winsch pateefibu mahjoht. Bet pahrtikt
 wihram ar to paschu bija japahrtiek, ar ko Ottentotti, prohti waijadseja saknes graust lihds
 ar wiinneem. Winsch eefahje skohlu turreht, un weenadi ween 30 lihds 40 behrni nahze.
 No paanguscheem zilwekeem wisswairak trihs wiinnam preeku dewe, tee bija Afrika, Si-
 hado, un Wilkums wahrda. Wilkums weenreis us wiinnu fazzija: »Kad wissi manni
 kaudis no ta Pestitaja atkahptohs, es to ne darreischu, jo wiinnam irr wahedi tahs muhschi-
 gas dshiwibas. Es wehl tahds ne esinu, kahdam buhs buht, bet es to Pestitaju luhgschu,
 un pee wiinna palikschu, lihds famehr es pilnigi sirdi fajuttischu to shehlastibu, ko wiinna
 affinis dohd.« — Urri Ollenderi Schmittu ar gohdu zeenija, un jau eedohmaja, ka to-
 mehr kas sinn ar Ottentotteem par labbu isdohseeß.

Kad Schmits bija 5 gaddus strahdajis, 1742trâ gaddâ, ta brahtu draudsiba wiinnu
 zehle mahzitaju ammatâ. Nu winsch dohmaja draudsi eetaisih. No Kap pilssehtas

pahreedams, wiaſch ſawu beedri Wilkumu pirmu kriſtija, jo ſchim jau fenn bija ſieds atwehrufees. Scho pirmu dwehfeli no Ottentotteem wiaſch itt weenteeſigi pehz Apuſtulu wiſhes kriſtija, tã kã Bihliys to kambara junkuri no Moheu ſemmes irr kriſtijis, raugi Apuſt. darb. 8 nod. no 26 lihds 39 p. — Wiaſch pahz to tã ſtahta: »Pa zeltu jahdams, es winnam ſtahtiju, kas kriſtiba irr. Kad nu pee uppes tappam, es no ſirga noſahpu, ar Wilkumu zelds nomettohs, un Deewu luhdsu. Tad es winnam atpraſſiju: »woi tu tizzi, ka Deewa Dehls pee kruſta koſka irr mirris preekſch wiſſu zilweku grehkeem?« — Wiaſch atbildeja: es to tizzu! — »Woi tu tizzi, ka eſſi paſuddinajams zilweks dſim mis?« — Es to tizzu! — »Woi gribbi wellam un wiſſam taunam atfazziht?« — Gribbu gan! — »Woi tu par kaunu un neewachanu ne gribbi bihteas, ſawu Peſtitaju ſchehligu ſinnadams, woi preekſch wiſſas paſaules gribbi Jeſu apleezinaht, un winnam uſtizzigs palikt lihds nahwei?« — Es to ſohlu! — »Woi gribbi kriſtihts klucht?« — Ja! — Nu es winnam likku eekſch uppes eekahpt, un kriſtiju winnu eekſch ta wahrda ta Tehwa, ta Dehla, kas par mums irr mirris, un ta ſwehta Garra, un dewe winnam Joſuuiſa wahrdu.«

Mahjãs pahznahjis, Schmits tã patt to Afriko kriſtija, uy winnu par Kriſchjahnũ fauze, un pehz pahz deenahm to Ribado, kas Jonafa wahrdu dabbuja, un diwi Ottentottu ſeewiſchkas, ko par Madleenu un par Stihnu fauze. Un tee diwi pirmkriſtiti bija winnu kuhmi. Nu winnam bija pulzinaſch kriſtitu dwehfeli no Ottentotteem, un ar ſcheem peezeem wiaſch ar weenu jo wairak kã brahlis fatikke.

Tahds eefahkums gan bija patihkams, bet Schmits tomehr ar weenu bija eekſch dwehfeles dauds noſkummis un behdigs. 15tã Mai m. d. 1742 wiaſch draugam tahdu grahmatu rakſtija: »tu warri dohmaht, kas man prahta nahk, weentulam preekſch ſawu Kungu wakti ſtahwofcham, nu jau peektã gaddã, un ne weens ne nahk man pahrfaukt. Es eſmu ſwehrejis uſtizzigs buht ſawam Kungam, lihds pehdigai affins lahſitei preekſch winnu turretees, un lihds gallam no winna prettineekeem ne muht. Pee ta es nu arri dſan gribbu paſtahweht. Bet mans Kungs man dauds usdohd. Wiaſch reiſahm man leek weenam paſcham prett ſaweem eenaidneekeem turretees, un tik paſtatta ween. Bet wiaſch irr peetizzigs, un to irr ſohljis, un to isdarrhts! Tad nu es appakſch ſawa Kunga kruſta karroga gribbu ſtahweht, jo es winnam eſmu ſwehrejis, un es gribbu to wakti tur reht, jo wiaſch ſinn, ka es winna ween eegribbohs, un zittu ne ko. Par ſawu dſihwibu es ne behdaju, preekſch ſawu meeku es ne gribbu duſſeht, kamehr kahjas man neſſihs. Tad es duſſeſchu, kad pawiſſam nogurris buhſchu, bet us ſcho brihdi es drohſchi zihni ſchohs. Ja buhs mirt, tad mirſchu! Kriſtus irr manna dſihwiba, un mirſchana irr manni augl. Es uzzu, ka wiaſch man wiſſu irr nolizzis, un wiaſch ween to laiku ſinn.«

Schmits arri gauſchi ſuhdſejahs, ka tee zilweki tahdi ne atjehdſigi eſſoht. Ween reis wiaſch tohs wahrduſ atrakſtija: »juhſ ne tizzeeet, kahdi ſchee zilweki irr. Ja es tiz zetu, ka tas Peſtitais ne buhtu gribbejis wiſſus zilwekus ſwehtigus darriht, tad es doh matu: ſchee tee irr, kam ne buhs ſwehtigeem klucht. Bet nu es to ne tizzu. Dauds prahta zilweki no ſchihs tautas ſakka: tas gan irr teefa, ko mehſ no ta Peſtitaja dſirſcham, mehſ to ſirdi juhtam, bet mehſ ne warram to tizzeht. Winni wiſſu gan klaufahs, ko teem ſakka, bet winni irr kã needri diſkã, ko wehſch apgreech.« — Wiaſch wehl rakſta: »Lai tas Kungs mannis peeminn ſawa wahrda deht; lai wiaſch peeminn mannas affaras un man nus gruhtus ſweedrus, ko es winna wahrda deht isleiju, jo es ne eſmu ne ko wehrits.

Kad wünsch man schepligi palihds zauri tapt, tad man peeteek. Es labbaki mirtu, ne fã wianna wahrdam kaunu darritu. Bet drihscham man arri tahdi johni useet, ka manna nabbaga galwina gan drihs to ne warr nest. Jo es ne spehtu zaur tizzibu pee Jesus affinim turretees, tad es muhscham ne taptu zauri. Peeminni mannis, tu isredseta scheplastibas tauta! Zuhß man effat par lehgeri, kad man jaeet farroht, juhßu basones man jauki flann!^a — Ar scheem wahrdeem wünsch prohti to brahtu draudsibu Herrnhut pilssehtã usrunna, wehledams lai ta par wiannu Deewu aisluhds.

Ed ta jauna missiones draudse preezigi auge. Bet drihs zittabi palikke. Kad us Kay pilssehtu ta sianna nahje, ka Schmits bija Ottentottus kristijis, tad tur leeli brishnumi par to bija. Tee basnikungi tur labpraht pafchi buhtu to gohdu turrejufchi, ka wiinneem ta laimejees, un ta labbad Schmittam palikke newehligi. Nehme zittus kristigus Ottentottus pahrlausiht, woi flaidru tizzibu turroht. Gan nu pee scheem atradde labbu firdsprachtu un arsihschanas, zil wajaga, bet tomehr missionaram noleedse, ka ne weenu wairs ne buhs kristiht, lihds kamehr siannas no Amsterdam pilssehtas nahlschoht, woi augstaki walbineeki to arri wehlehs. Ed nu Schmittam bija spruds preekschã aisfchauts, ta labbad wünsch eedohmajahs, ka nu geldehs us sawu dñimteni pahrbraukt, un pafscham pee walbineekeem luhgtees, lai ne leeds scho fwehtu darbu, un tad arri paligus raudsitees. Ed wünsch taifjahs prohjam eet, norahdija ka bija darriht lihds wünsch atkal atees, un luhdse dikti to gubernatoru, lai ne tauj wianna draudñi no sawa mahjokta Bawiansklohf isdñiht. Tizzigais Ottentottu pulzinsch gauschi brehje, kad Schmits sawus 47 kristitus atstahje, jo tik dauds jau bija. Bet wünsch tohs meerinaja, ka drihs atkal anahlschoht, un Merz mehness 1744tã gaddã us fugga gabje, un laimigi us Europa pahrbrauge.

Bet redñi! kad wünsch Nust-Indijas andeles beedribas preekschneekus Amsterdam luhdse, lai wiannam wehle atkal us turreni braukt, un sawu Ottentottu draudñi gannihht un wairoht, un paligu lihds nemt: — tad schee to ne buht wairs ne gribbeja dñirdeht. Bija dohmas pahrgreesufchi, un gudrojahs, ka ne-buhfchoht Ollenderu waldbibai par labbu, kad missioni wehl wehlechoht. — Partti brahtu draudsiba nu daudsreis luhdse, bet wißs bija par welti, un nabbaga Schmittam bija jabehdajahs no ta laika weenumehr, ka wianna apsehrojusi draudsibina drihs isnihks. Reifahm pahrnahje siannas, ka tee atstahñi deenu no deenas gaidoht, un ar leelu ilgoschanu pehz jauneem meera wehstneescheem sehrojotees. Wehl pehz 40 gabdeem apfahrt, kahdas pehdas atradde, kas Schmitta darboschanu nosihmeja. Bet ar laiku tas tizzigais pulzinsch pateesi pa gallam isnihke. Jau 1758tã gaddã Josuiis un Krischjahns bija apmirruschi, un tee zitti bija isklidufchi, un tee jauki mahjokti stahweja tufchi. Bet Schmits ne warreja aismirst sawus garrigus behrus, kamehr dñihwoja, un itdeenã wünsch rohkas us Deewu pazehle, gauschi luhgdams, lai Deews atkal tahs durwis atwehrtu, un nabbaga Ottentotteem to ewangeliumu pahrsuhñitu. 1785tã gaddã Herrnhut pilssehtã tizzigi brahti fabeedrojahs, Deewu bes mitteschanas par to Deewa draudsibu un par ewangeliuma wairoschanu aisluhgt. Schee us 24 pulkeem famettahs, un katrs pulks weenu stundi sawas luhgchanas preeksch to scheplastibas krehfla neffe. Ed zaurahm deenahm un naktim raddahs, kas pehz scho wajadñibu Deewu luhdse. Schmits arri pee schihßs beedribas bija. Weenreis wünsch noliktã stundẽ us sawu kambati gabje, ar saweem grubteem firdessteem preeksch Deewa noluhgtees. Un kamehr wünsch tur rohkas isplattija luhgdams, wünsch sawu dwehßeli islaide.

Tà Deews sawus kalpus pahrmekleja. Bet lai meh's attattam us saweem bihbeles wahreem. Tur meh's tà lassijam: »tas Kungs greeschaps pee to behdigu luhgschanas, un ne nizzina wiinnu peeluhgschanu. Lai tas tohp usrakstih's preeksch teem pehznahka meem, un tee laudis, kas radditi taps, to Kungu flawehs!« — Lai arri nelaika Schmittam Deews wairs ne wehleja peedshwoht, ka wiinna un wiinna brastu luhgschanas no tikke, tomehr tee pehznahkami par to warr Deewu flaweht.

Kad Schmits bija azzis aisbarrijis, saule atkal atspihdeja. No Süd-Afrika jaunās sinnas pahrnahze, ka Ottentotti wehl Schmittu gohdam atzeroh't, un ka kristigi kungi Kap-pilssehtā wehlocees, lai to missioni no jauna usnemtu. Arri Ollandē ar laiku mahui un skauga prahti izahke, un kad ta brastu draudsiha 1791mā gaddā no jauna luhdse, tad to wehleschanu dabujā, pehz ko jau senu bija ilgojusees, un nu wiinnai bij brihw, to missioni atkal usnemt, Ottentottus pee Kristus draudses atgrees't, un teem sakramentus isballiht. Tuhdalin trihs kristigi ammatneeki to zeku usnehme, un wissa draudse no sirds teem wehleja, lai Deews swehtri. November mehnesi 1792trā gaddā, wiinnai us Kap-pilssehtu nobrauze, un wissur atradde labprah'tigas un atwehrtas sirdis. Wissapreeksch wiinnai nu to weetu usmekleja, ko nelaika Schmits bija atstahjis, nu 48 gaddi. Warr saprast, kahdas dohmas wiinneem sirdi nahkuschas, kad Bawians-flohsē wiinnai to krahsnattu atradde, kur Schmitta nams bijis, un zittus augtu kohkus, ko wansch bija stahdijis. Weens leels bumbeeru kohks tur bija, un tas wehl ilgi stahweja missiones dohrsā, un baggatus augtus nese, lihds kamehr 1838trā gaddā nokalte. — Bet missionareem wissai leels preeks bija, kad wiinnai tai pussē weenu itt wezzu nofirmojuschu seewiinnu atradde, un dabujā sinnaht, ka schi ta patti Madleene bija, ko Schmits kristijis, nu 50 gaddi. — Tajs wezzas peeminnas wiinnai gan drihs bija isbirruschas, bet drihs atkal salassija, un wiinna augsti preezajahs, jaunus brastus fagaaidijst. Ar wezzumu azzis wiinnai bija tumschas palikkuschas, un ta ne warreja wairs lassih't tai jaunā testamentē, ko Schmits wiinnai bija eedewis, bet wehl to turreja gan.

Jauni missionari nu papreeksch tur buhdiau ustaisijahs no mahleem, un sahze skohlu turreht, un 25 paanguschī zilweht gribbeja mahzitees. Bet no wissahm pusschm Ottentotti sanahze, jo tas wehst's bija tahtu isnahjis, ka Deews effoh't wihrus atsubtijis, lai rahda ka buhs swehteem tapz; un kas wiinnu wahrdus ne gribbeschoht klausih't, tee leelu sohdu no Deewa dabuschoh't. Ewanaeliuma mahzeschana nu drihs par labbu isdewahs. Gaddu no gadda tas zeems leelaks palikke, ko tur bija sahkluschi tassih't, un nē zik ilgi nē bija, tad jau basniza, un skohla, un zittas wajadsigas draudses ehkas tappe usbuhwetas. Dauds Ottentotti missionarus eepreezeja, rahdidami ka bija prahtā arjaunajuschees, un warreja dohmaht tohs zaur kristibu Deewa draudsei peelikt. — Tas zeems drihs par Deewa dahrsu palikke, un nu wiinnu par Schehlastibas-leiju sauze, ar scho jauku uswahrdū peeminnu zeldami Deewa schehlastibat. No scheijenes nu leelas un neisteizamās swehtibas straumes irr wissu to gabbalu apflazzinajuschas, un tizzigeem prahteem wehl schodeen patt swehts preeks irr skartotees, ka Deewa schehlastiba schē itdeenās jaukumu un labbu mu peerahda un padarra. Muhsu deenās schinni zeemā 1457 eedshwotaji miht, gan drihs wissi Ottentotti, un tikfai kahdi 500 no teem wehl naw Kristus draudsei zaur kristibu eestahditi. 1837trā gaddā tur 129 paanguschus zilwekus kristija. — Ak te gan tas sohlihts wahrds irr norizzis: »tee laudis, kas radditi taps, to Kungu flawehs.«

Schehlastibas-leija bija tas pirmais missions mahjoklis Süd-Afrika. Bet wiafch naw weenfags palizzis. Deews fawas tizzigas draudses luhgſchanas wehl dauds jo bag gariġi irr paklaufjis, un ewangeliumam ifgaddōs jaunās durwis atwehriš, un wiffur wiafch to mahzibu ſwehti, kas ar tizzibu tohp ſahſta. Kad ta brahtu draudība Schehlastibas-leija us oħru reiši tik laimigi bija ſahluſi, tad missions beedribas zitta ais zittas fawus tizzibas zihnitajus us turreni ſuhſija. Papreekſch missionari ſchipuſs Ollenderu rohbeſcheem palikke, jo pee teem meſcha zilwekeem, kas wiaupuſs fawās brihw-ſemmes mitte, wehl pa dauds baitas leetas preekſch wiaueem rahbijahs. Bet ar laiku, wiffwairak kamehr Ollenderi ſcho ſemmi Ollendereem atnehme un paturreja, ewangeliuma wehſt neſchi ar drohſchu tizzibu us wiffahm puſſehm pahr rohbeſcheem irr iſgahjuſchi. Brahtu draudſibai taggad irr 6 missions mahjokti, Londones missions beedribai 31, Metodiſtu beedribai 21, Franzoſu beedribai 7, Rein-uppes beedribai (Wahſſemmē) 5, un tas ſaldats ewangeliums tannis weetas tohp ſluddinahts Otteutotteem, Tambukeem, Kaffereem, Grikwajeem, Betſchuaneem, Namakweem, un wehl zit tahm tautahm. Wiffur lauzini auglus neſs, kã kurrã weetã, gan widduwejus, gan arri kuplus, un jau kahdi pahris tuhktoſchi pagani, ir wairak, Kriſtus draudſei peelikti irr. Gan drihſ wiffur arriſan tee zilweki, kas lihds ſchim kã purni un ſwehri bes ſinaas pa meſcheem klichde, nu irr zeemōs un pilſſehtrōs ſamettuſchees, un tē dabbu Eiropa ſemmes ammatuſs un ſkunſtes eemahzitees, un ſahſ pa gohdam dſihwoht. Wiſſi paſchi irr wehlejuſchees missionareem pahrwaldami, ka ſchee wianu dſihwi pahreſſatta. Itt brihnumſ irr, ka ar ſcho wiſſi tur irr pahreleku labba dſihwe zehluſees, un ar weenu wairak ta ſemmes buhſchana tur us labbu greeſchahs. Keiſneeki, to iſraudſijjuſchi, flawe, un ar zeeni ſchanu iſteiz, ka missionari tur wiſſeem irr labdaritaji.

Wihſti laſſitaji, mehs redſam, ka ar ſawahm karſtahm luhgſchanahm ſpehjam dauds lihdsſeht, lai Deewa walſtiba ar miſſioneem wairojahs. Lai mehs jelle fawus peetruhkufchus paganu brahtus atzerram, un allachin ar ſwehtu ſianu peeminnam. Mehs jau wiſſi ſteidsamees us to debbeſu tehwiſchku tapt, un tur arri ſatikſim iſglahtus pulkus no raganeem. Kad tur mums rahdihſ, ka arri muhſu luhgſchanas irr palihdsſejuſchas, wiffas tautas pee ſawa ganna pahreweht, tad mums tur jaukais preeks buhſ. — Lai Deews mums wiſſeem ſcho engelū preeku dohd redſeht ſwehtã mhſchibã! Amen.

Lai nu luhdsamees:

Wihſtais debbeſu Tehms! mehs tew pateizam, ka tu ne beidſi tahs preezas ſohlſchanas padaridams, ko tu ſaweem laudin us muhſchigeem laikeem effi apſohljis. Tu effi fazzijis, ka tu gribbi klaufiht wiffus, kas us tewi ſauz; un mehs itdeenās un wiffās lah gās redſam, ka tu darri kã ſohljis, ir tai brihdi, kad tawſ tehwa padohms mums leek ilgi gaidiht un pazeestees. Schodeen mehs nu effam dſirdejuſchi, ka tu arriſan tik patt pee ſawu ſalpu luhgſchanahm greeſees, kas tawu walſtibu gribb wairojamu. Mums wahrđi peetruhkufst, to leelu laipnibu un ſchehlaſtibu flawejoht, ar ko tu arri tahs luhgſchanas paklaufi, kas tawa ſwehta wahrda pagohdinaſchanas deht ſkann. Mehs effam piſchti un pelni, un tu muhſu luhgſchanas peenemmi, un ſawu paglahbſchana ſpehzigu darri pee tahm tautahm, kad tawi behrni luhdsahs. — Kas mehs effam, ka tu tik ſchehligi pee mums ſemmojees? — Bet mums jaapſuhdsahs, mehs effam kupri, un pehſ tawu gohdu mag dſennamees, un mag pee ſirds nemmam, ka muhſu brahti tabdi pee

trufkufchi irr. Un tomehr arri teem buhs swehtibu eemantoht! Ak peedohd mums, fo effam nokawejufchi, un palihdſi mums joprohjam ar karſtu ſirdi pehz ſawu brahlu paglahbſchanas luhgt. Mehs arri nu patt tawâ preekſchâ nahkam, un tewi peefauzam: swehti ſawu kalpu mihligu un uſtizzigu prahtu, kad wiſſai ſawu dſihwibu tawai kalpoſchanaï dohd. Swehti wiſſaus ar baggatahm ſekmehm, un lai zaur wiſſneem tuhkſtoſchfabret ſwehtibas pluhſt teem apmahneteem paganeem. Iſdelde ar ſawu wiſſuwarrenu ſpehku wiſſu eenaidibu, kas prett tawu walſtibu un wiſſas wairoſchanau gribb zeltees, un dohd labbas ſekmes pee wiſſa, fo tawi kalpi no labbas ſirds, tawam wahrdam par gohdu, usnem un barra. Peenammees wiſſu paganu wirs wiſſas ſemmes, un lai tas ewangeliuma ſpïhdums ar weenu tahtaki tohp eenests tais paganu tumſibâs. Mohdri ſawu kriſtigu draudſi wiſſas weetâs, ka ta pehz tawu darbu ſwehti dſennahs, un lai katreſ, kas to atzerrahs, pee ſawas ſirds paſihſt, ka ſchai ſwehtai dſihſchanaï ſpehks irr, wiſſanom palihdſeht ſirdi atjaunoht. Un kad arri mums ſchodeen tahs ſinnas irr ſirdi eefpeeduſchees, kâ brihnifchligi tu ſawus laudis waddi un paklauſi: tad mehs luhbſam, lai wiſſas mums ne paſuhd, bet lai tohs auglus atneſs, fo pee mums meklehs, ka ne paleekam kaunâ preekſchâ ſaweem brahſteem no paganu zilts, kad tu deenâs wiſſu paſauli ſawâ preekſchâ ſapulzeſi. Wiſſuſchehligais Lehws! paklauſi muhs, Jeſus Kriſtus, muhsu augſti teizama Kunga un Peſtitaja labbad! Amen.

25.

P e r ſ c h i n i

us teem ſwehteem ewangeliumeem,

wahr furreem Rihges baſnizas-teefa ſchinnis gaddos ſawas walſis mahzitajeem irr uſwehleruſe ſpreddikus ſazjibt.

Ohtrâ atwents = ſwehtdeenâ: Luhl. 1, 46—56.

Ak, dwehſle, mohdrijees to Kungu augſti teikt,
 Kaſ leelaſ leetaſ darr', kaſ gribb tahs behdas beigt.
 No ſchlihtâs jumprawas wiſſch zelt to glahbeju,
 Kaſ grehkuſ iſdelde, kaſ eedohd dſihwibu.

Trefchâ atwents = ſwehtdeenâ: Luhl. 1, 67—79.

Lai flawehts irr taſ Kungſ, taſ Jiraëla Deewſ,
 Kaſ ſchehligſ, labſ un lehns us mums pakattijeſ!
 Taſ aufekliſ atſpïhd teem, kaſ ſehſch tumſumâ,
 Ta nahwes ehna ſuhd no Jeſus gaiſchuma.

ieb tâ:

Lai flawehts irr taſ Kungſ, kaſ muhs peemeklejis
 Un peſtiſchanaſ raggu ſchehligſ pazehliſ!
 Taſ aufekliſ atſpïhd, tahs wezzas leetaſ nihlſt,
 Taſ meera-leelſkungſ nahſt, ta nahwes ehna ſlihtſt!

6.